మల్లెమొగ్గ

తూర్పు పడమరలను కలుపుతోన్నట్టు పొడవైన కాలవ. కాలవ కీవల ఒడ్డు పొడుగునా సిమెంటు రోడ్డు, కాలవలో తెరచాపలెత్తుకొని పరిగెత్తే పడవలకీ, సిమెంటు రోడ్డుమీద పరుగెత్తే కారులు లారీలకీ పోటీ.

కడియం దగ్గర కాలవకడ్డంగా పెద్ద వంతెన. వంతెన దాటితే కడియపులంక బుర్లంకలకు పోయే ఎర్రకంకరరోడ్డు, రోడ్డు కిరుపక్కలా నర్సరీలు – రంగు రంగుల గులాబీ తోటలు, గుబురుగా పెరిగిన చెట్లు. సందిడికి లొంగని పనసకాయలను మోస్తున్న పనసచెట్లు, అరటితోటలు, పందిరిలా అలుముకున్న మామిడి తోటలు, ఇంద్ర ధనస్సులా మెరిసే రకరకాల క్రోటన్సులు.

అక్కడే వాటిమధ్య పనిచేసేవాళ్ళకి ఆ వాతావరణం ఎలా వుంటుందో తెలీదుగాని, ఎప్పుడేనా అటు వెళ్లిన వాళ్ళకి ఆ పరిసరాలు వదిలి రాబుద్ధి కాదు.

కడియపులంక దగ్గరౌతోన్నకొద్దీ మల్లితోటలు ముమ్మరంగా అగుపిస్తాయి.

నింగి ముచ్చటపడి ఆకుపచ్చరంగు చీర సింగారించుకొని నేలమీద వాలినట్లున్న విశాలమైన మల్లితోటది. దట్టంగా మొగ్గతొడిగింది. అక్కడక్కడ విరిసిన మల్లెలు చుక్కల్లా మెరుస్తున్నాయి. విరిసిన మల్లెల మీంచి వీచే చిరుగాలి సువాసనలను పులుముకుని దారినపోయే వాళ్ళకి గిలిగింతలు పెడుతోంది. లంకల నుంచి వచ్చిన కన్నెపిల్లల దండు, తోట మధ్యనుంచి వున్న గట్టునే నడచి మోటారు షెడ్ దగ్గరికి చేరింది. షెడ్‌లోంచి చినకాపు బయటకొచ్చి "తక్కినోళ్ళేరే?" అన్నాడు.

"అందరికీ మేఁవ్ దారం కట్టావేఁటి?" అంది సీత.

"యిది బొత్తిగా సిసింద్రీ అయిపోతంది. యేవేరత్తనం. తతిమ్మా వోళ్ళు వత్తన్నారా!" అన్నాడు చిన్నకాపు.

"వత్తారులెండీ ముందు మా మునుఁవ్ యిడదీసి మాకిచ్చెయ్యండి మేఁవ్ కోత మొదలెడతాం" అంది రత్నం.

చిన్నకాపు పంచాయితీ బోర్డు మెంబరు నరసయ్యగారబ్బాయి. దోర వయసువాడు, ఊళ్ళోని అందగాళ్ళలో ఒకడు. చేసేది పొలంపనే అయినా మల్లిపూవులాంటి తెల్లని గ్లాస్కో పంచి, మీగడ తరకలాంటి సిల్కు చొక్కా తొడుక్కుంటాడు. బురదలోకి దిగకుండా వ్యవసాయం చేయించుకునేటంత ఆస్థి గలవాడు గాబట్టి అతనికలా సరిపోతుంది.

"సరే పదండే" అని తోట పొడవునా పదేసి వరసల వంతున ఒకో మునుఁవ్ ఏర్పాటుచేసి ఒక్కొక్కళ్ళకే యిచ్చాడు.

వాళ్ళు మొగ్గలు కోయడం మొదలుపెట్టారు.

నూనెకు ముఖం వాచిన రుప్పతలలు, చిరిగిన జాకెట్లు, కచ్చాపోసిన మొద్దు పరికిణీలు ఆ మల్లెమొక్కల వరసల మధ్య నడుములు వంచి కదులుతున్నాయి. ఆ పిల్లల వేళ్ళు నేర్పుగా గింజలేరుకునే పిచుక ముక్కుల్లా ఏపుగా ఎదిగిన మల్లిమొగ్గల్నే కోస్తున్నాయి. ఎదగని పింది మొగ్గల్ని విరిసిన పువ్వుల్ని వదిలేస్తున్నాయి. ఒక్కోపిల్ల విరిసిన పువ్వుల్ని తుడిమి చింపిరితలలో ముడుచుకుంటోంది. వంచిన నడుం ఎత్తకుండా, ఓ చేయి మోకాలుమీద ఆన్చి, మరోచేత్తో మధ్య మధ్య చింపిరి జుట్టును ఎగదోసుకుంటూ మొగ్గల్ని తుంపి వడిలో పోసుకుంటూ ముందుకు పోతున్నారు వాళ్ళు. మధ్య మధ్య నడుంలాగి ఒకోసారి నిలబడి వళ్ళు విరుచుకుని మళ్ళీ వంగి కోత మొదలెడుతున్నారు.

మోటారు షెడ్ దగ్గర నిలబడిన చినకాపు అప్పుడప్పుడు ఒక్కొక్కళ్ళ మునుంలోనే నడిచి "ఏయ్ పిల్లా! మొగ్గనొదిలేత్తన్నావ్. రేపటికి పువ్వులెందుకూ పనికిరాకుండా పోతాయ్ యిలాకోత్తె నీకు మొగ్గ లెక్కవెట్టను మరి" అంటూ పువ్వుకోసే పిల్లల్ని గదమాయిస్తున్నాడు. అందులో ఓ పిల్ల "ఎక్కడో ఓ మొగ్గ సెయ్ తాటిపోతే, అంతలోకే సణగాలేంటి?" అని బుంగమూతి పెట్టి కోపంగా చూచింది.

"సరిసర్లే కానియ్" అని ముందుకు సాగాడు చినకాపు.

"యేవే సీతా! నీ మునుం‌వ్‌లో పిందికూడా ఆపడ్డంలేదు. మొత్తం తుంపేత్తన్నావేటి?"

"మరే బాగా కోత్తేనేమో మొత్తం తుంపేత్తన్నావా - అంటావ్, మొగ్గవుండి పోతేనేమో వదిలేత్తన్నావా? - అంటావ్. నిన్నెవత్తి కట్టుకుంటాదో కాని నీతో యాగటం కట్టవే."

"ముది పేరక్క మా బామ్మలా మాటాడతాది. దీనితస్సాదియ్యా" అని షెడ్ దగ్గరకు వెళ్ళిపోయాడు చినకాపు.

సూర్యోదయానికి ముందువచ్చి కోతమొదలుపెట్టిన ఆ పిల్లలు పదకొండు గంటలవరకు పూలుకోసి, షెడ్ దగ్గరికి చేరారు, అక్కడ పరచివున్న తడిచాపమీద ఒక్కొక్కళ్ళే వడిలోని మొగ్గల్ని దిమ్మరపోసారు. దోసడు దోసడు మొగ్గల్ని తిరిగి ఆ పిల్లల ఒళ్ళలో పోసాడు చినకాపు. ఆ మొగ్గలట్టుకుని ఎవరి యిళ్ళకు వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు పిల్లలు.

మల్లెలకాలంలో ఇది నిత్యం జరిగే సంగతి.

సాయంత్రపువేళ ఒక్కొక్క పిల్లే ఆ మల్లిమొగ్గల్ని ఓ చిన్నజంగిట్లో పోసుకుని వాళ్ళవాళ్ళ వీధిల్లో అమ్ముకుంటారు.

వేసవి రాత్రికి పండువెన్నెల, మల్లిమొగ్గలు, లేనిదే నిండుతనం వుండదేమో; అందుకే ఏమాత్రం సాగున్న యిల్లాలైనా ఆ రోజులలో మల్లిమొగ్గలు కొని తీరుతుంది.

మల్లిమొగ్గలు కోసే ప్రతిపిల్లా ఆ రోజులలో అలా ఏభై అరవై పైసలు సంపాదిస్తుంది.

నిజానికి ఆ పిల్లలు కూలీపిల్లలు కాదు. అటు మధ్యతరగతికి అందుకోలేక, యిటు తెగించి కూలీపని కెళ్ళలేక మధ్యలో సతమతమయ్యే మరీ చిన్న సంసారాల్లోని పిల్లలు వాళ్ళంతా. అందుకే ఆ వయసు పిల్లలు, కొంతలోకొంత గౌరవంగా సంపాదించిన ఆ డబ్బుల్ని చన్నీళ్ళకి వేడినీళ్ళలా ఆ సంసారాలు వాడుకుంటాయి. ఇంకో రెండు మూడేళ్ళుపోతే ఆ పిల్లలే విరిసిన పూవులై పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని యింక బయటికి రారు. మగవాడి నీడలో తినో తినకో బతుకుతారు.

అందరి పిల్లల్లాగే సీతా అమ్ముతుంది మల్లిమొగ్గలు. కాని సీత ఎక్కువగా తిరిగి అమ్మనక్కర్లేదు. సీత వీధిలోని పెద్దరుగుల లోగిలి వాళ్ళే సీత మొగ్గలన్నీ కొనేస్తారు. ఆ పెద్దరుగులవాళ్ళకంతా వూడుపుచేనే వుంది. వాళ్ళకి మల్లితోట లేదు. కాని వాళ్ళ పాప ఆ రోజుల్లో రోజా పూలజడ వేసుకుంటుంది. పాప అమ్మ నిత్యం కనకాంబ్రాలు మల్లెలు కలిపి అల్లిన మాలని శిఖనిండా చుట్టుకుంటుంది.

అప్పుడప్పుడు పాప పూలజడ చూసి, తనూ అలాంటి జడ వేసుకోవా లెప్పుడైనా అని సరదాపడేది సీత – మనసులోనే.

మళ్ళీ అంతలోనే "తను జడవేసుకోవడమే నాలుగైదు రోజులకోసారి గాని కుదరదు. ఏ వాసననూనెలు రాయకపోయినా తనది చమ్మకాయలా భారీ జడ. దానికే అమ్మ చాలీచాలకుండా రాస్తుంది నూని. ఇంక పువ్వులన్నీ జడలో సింగారించుకుంటే నూనెలా వస్తుంది?" అని వయసుకు మించి ఆలోచించుకుని సరిపెట్టుకుంటుంది.

అక్కడికీ మనసు తీరక బాగా విరిసిన మొగ్గల్ని ఏ పొట్లాలదారంతోటో బక్కచిక్కిన మాలకట్టి ఆ రుప్పలాంటి తలలోనే ముడుచుకుంటుంది సీత. సీతేకాదు, సీతలాంటి ఆ పిల్లలు చాలామంది అంతే.

తోటదగ్గర చాపమీద పోగైన మొగ్గల్ని బుట్టలోకెత్తి, నీళ్ళు జల్లి దగ్గరలోవున్న పట్టణాలకి, పొరుగూర్లకి బస్సులమీద సైకిళ్ళమీద పంపేస్తాడు చిన్నకాపు.

అలా ప్రతి మల్లెలకాలంలోను పూసిన మొగ్గలన్నీ ఆ కన్నెపిల్లల చిన్నారివేళ్ళు కోస్తాయి. ఆ మొగ్గలన్నీ బుట్టల్లో కిక్కిరిసి ఎక్కడికో పోతాయి. రాతివిగ్రహాల శిరస్సులనో, మెడలనో, కొత్త దంపతుల పాన్పుమీదనో, యిల్లాలి సిగలోనో, వెలయాలి వయ్యారంలోనో, సరసుని ముంజేతినో – వాడి మరునాటికి పెంటపోగులోకి చేరతాయి.

కాని ఆ పూలపిల్లల తలలు నూనెకి పూలకి ఎదురుచూస్తూనే వుంటాయి.

ఓనాడు సీతతల్లి రత్తమ్మ తీరుబడి చేసుకొని, సీతను ముందు కూర్చోబెట్టుకుని, తలకి నూనెరాసి, చిక్కుతీసి జడలేస్తోంది. జడ పూర్తి కావస్తోంది.

"అమ్మా" అంది సీత గారాబంగా.

"ఊఁ" అంది రత్తమ్మ నూలుతాడు జడ చివర ముడివేస్తూ.

"మల్లెపూల జడేసుకోవాలనుందే"

"అయ్యో సోద్దెం యిప్పుడు పూలజడెందుకే? పెళ్ళనా కార్యం అనా?"

"పెళ్ళికేకాని యేసుకోరేటి పూలజడ?"

"లేకపోతే రోజూ పూలజడేసుకుని పల్లకీఎక్కి వూరేగుతావేటి?" అంది రత్తమ్మ జడను సాపుచేస్తూ.

"మిరట్టాగైతే మన పెద్దరుగులింటి పాప నాకంటసిన్నది రోజా యేసుకోటం లేదేటి?" సీత బిక్కమొగం పెట్టి అంది. రత్తమ్మ మనసు చివుక్కుమంది. తలమీద చేయివేసి నిమురుతూ, "అళ్ళు సాగున్నోళ్ళమ్మ, మీ అయ్య బతికుంటే, నీకూ పూలజడేసేదాన్నే, నువ్వు పూలజడేసుకుంటే నాకు మాత్రం సూడాలనిలేదా అమ్మ, మనకి సాగకకాని" అంది రత్తమ్మ జాలిగా.

అలా రత్తమ్మ మాట్లాడడంతో సీత మరికాస్త గారాబానికిపోయి, "మొగ్గలు నేనే తెత్తాను కాదంటె. ఓ పాలు పూల జడయ్యేమ్మా" అంది గోముగా.

"చూడమ్మా? నీకింకా తెలియని తనం. నువ్వు మొగ్గలమ్మితే రోజా ఓ అర్ధరూపాయి డబ్బులొత్తన్నాయి. తమ్ముడు సదువుకుంటానే రోజా సందాలమాటు గేదని మేపుకొత్తన్నాడు. సేసేది కూలిపనే ఐనా; మీ మామయ్య ఎవర్నో ఒకర్నడిగి అప్పడప్పుడు ఓ మోపుగడ్డడేత్తన్నాడు. ఆ గేది పాలమ్ముకుంటా వుంటే రోజా రెండో మూడో పడతన్నాయి. నువ్వట్టుకొచ్చిన డబ్బులు, ఆ పాలడబ్బుపెట్టి యీదినపడకుండా రోజులు చింపుకొత్తన్నాం. నేను కూలిపని కెడదావంటె మనోళ్ళలో ఆ రివాజు లేదు. మిమ్మల్నిద్దరినీ నాకొదిలేసి మీ అయ్య ఎళ్లిపోయాడు. మీ అయ్యేవుంటే నీకెన్ని ముద్దు ముచ్చట్లు తీరిసేవాడో. పోనీలే అమ్మా నీ సరదా నేనెందుక్కాదనాలి? యీపాలి జడేసినప్పుడు నువ్వు తెచ్చుకున్న మొగ్గలతో ఎంత జడొత్తె అంతజడే పల్చగానేనా యేసుకుందువు గాని" అంది రత్తమ్మ యింటి భారాన్ని కన్నకూతురుతో చెప్పడంలో అప్పటికే రత్తమ్మ గొంతు జీరవోయింది. కళ్ళు చెమ్మగిలి ఓ నీటిబొట్టు సీత భుజంమీద రాలింది.

సీత వులిక్కిపడి వెనక్కితిరిగి తల్లిముఖం చూసింది. రత్తమ్మ కళ్ళను పమిటకొంగుతో వత్తుకుంది.

సీత మెల్లగా అంది – "పూలజడొద్దులే అమ్మ. పెళ్ళికే యేసుకుంటాను."

రత్తమ్మ సీతని గుండెల కదుముకుంది.

నాలుగు మల్లెపూల కాలాలు గడిచిపోయాయి. చిన్నకాపు మరో రెండెకరాల మల్లెతోటని వున్నతోటకి కలిపాడు. ఓ పంచాయితీ ఎలక్షన్ జరిగింది. పాత ప్రెసిడెంటే మళ్ళీ ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికయ్యాడు.

చిన్నకాపు తండ్రి నరసయ్య ఈసారి వైస్ ప్రెసిడెంటు అయ్యాడు. పూలుకోసే పిల్లలు అలాగే అవే చింపిరితలలతో మొగ్గకోతకి వస్తున్నారు. చిన్నకాపుకి పెళ్ళయ్యింది.

సీత వరదొచ్చిన నదిలా నిండుగా తయారయింది. ఓణీలు వేసుకుంటోంది. జాకెట్టు కాస్త చిరిగినా, బట్టలు బాగోకపోయినా బయటికెళ్ళడానికి సిగ్గుపడుతోంది. తల నాలుగైదు రోజులకోసారి నూనిరాసి దువ్వుకున్నా, రోజా పైపైన దువ్వెనతో దువ్వుకుంటోంది. ఇంకా పెళ్ళి కాకపోవటంతో అందరితోపాటే పూలకోతకి

మల్లెతోట గట్టున పిల్లలతో కలసి నడుస్తుంటే, ఆ పిల్లలందరి కీటి తనే పెద్దదానిలా అనిపించింది సీతకి. ఎందుకో సిగ్గుముంచుకొస్తోంది, షెడ్ దగ్గర చినకాపు మడత మంచంమీద పీటం వేసుకొని కూర్చున్నాడు. అత్ని కన్నెత్తి చూడాలన్నా,పలకరించాలన్నా సిగ్గేసిపోతోంది సీతకి. పిల్లలంతా తోటలో దిగారు. కోత మొదలెట్టారు. సీత యింకా దిగలేదు. ఓణీ కొంగును పళ్లో పట్టి నములుతూ చినకాపు ముందే నిలబడింది.

"ఏటేటి కత? మరీ జోరుగా ముత్తాబయావ్" అన్నాడు.

"నాకు-నాకు పెళ్ళి"

"ఎప్పుడే?"

"యింక రెండ్రోజులుంది."

"అదా సంగతి. ఏట్రాయింత టెంగురంగునా వుందనుకున్నాను. ఇంతకు పెళ్ళికొడుకుదేవ్వూరట."

"ఏమో నాకు తెల్దు" అని తూనీగలా తోటలోకి దూకింది. మొగ్గల్ని చలాకీగా తుంపసాగింది.

వంగి మొగ్గల్ని ఎంతో నేర్పుగా మునివేళ్ళతో కోస్తున్న సీతని - ఒక క్షణంపాటు రెప్పార్పకుండా చూసాడు చినకాపు. ఎన్నడూ అల్లరి పిల్లలా అగుపిచే సీత అరోజు మెత్తగా, విరిసిన పువ్వులా అగుపించిందతనికి. కొత్త కొత్త కోరికల వూరి మనసు తుమ్మెదల్లె 'ఝుం'మంటోంది. చేతి కందిన ఖజానా యింకో రెండు రోజులలో పరారీ అయిపోతున్నట్లనిపించింది చినకాపుకి.

మధ్యాహ్నపు వేళకి మొగ్గకోత అయిపోయింది. పిల్లలంతా మొగ్గ పట్టుకొచ్చి చాపమీద దిమ్మరపోసారు. ఆఖరుకి సీతా దిమ్మరపోసింది. సీత ఆ రోజు చాలా మొగ్గకోసింది.

"మొగ్గ తుంపడంలో చేయి బాగా తిరిగినట్టుంది" అన్నాడు చినకాపు ఏదో ఒకటి అనాలన్న సరదాతో.

"ఆరేల్లబట్టి కోత్తుంటే తిరక్కేమవుద్దేటి?" అంది సీత ముఖం మీద పడుతున్న ముంగురులను వెనక్కి నెడుతూ.

మొగ్గకోసిన పిల్లలందరికి దోసెడు దోసెడు మొగ్గలెట్టాడు. ఒక్కొక్క పిల్లే ఇంటిముఖం పట్టింది. సీతమాత్రం ఇంకా నిలబడే వుంది.

"ఏం ఇంకా నిలబడ్డావు!" అన్నట్టు చూసాడు చినకాపు.

"నా పెళ్లికి...." అని సిగ్గుపడింది సీత.

"నే రావాలా?"

"మాలాటోళ్ళింటికి మీలాటి పెద్దోళ్ళెందుకొత్తారేటి?"

"పిలిత్తే తెలుత్తాది? వత్తారో, రారో?"

"సరే అదీ సూత్తాను. అవలెల్లుండి పెళ్ళి - తప్పకుండా రావాలి."

"ఓ?"

"మరినాకు పువ్వులు కావాలి." నేలని బొటనవేలుతో రాస్తూ అడిగింది సీత.

"యిరిసినకాడికి కోసుకో."

"అబ్బ మరిసిపోయి అన్నానులే. అదే మొగ్గకావాలి."

"దోసెడు వాళ్ళో పోసుకుని అప్పుడే పరగడపా?"

"ఇప్పుడు కాదు ఎల్లుండి సందాలకి."

"అయాల కోతకొత్తావుగ పెడతాలే."

"పెడతం అంటే మామూలు దోసెడుకాదు. నాలుగు దోసెల్లుదాకా పెట్టాలి. కావాలంటే డబ్బులిచ్చేత్తానులే. కాదంటె నేనీ వూరువదిలేసి ఎల్లీలోగా నాలుగు రోజులు వట్టినే కోసిపోతాను."

"అదిసరేలే అంత మొగ్గ ఎందుకే."

"పూలజడేసుకోవాలని..." జడని వేలికి మెలిపెడుతూ అంది సీత. మొగ్గ తొడిగిన సిగ్గు విరబూసినట్లు నవ్వేసింది.

"అదా సంగతి. వట్టి పూలజడేం కర్మే? నీకు కావాలంటే పూలజడ, పూలజాకెట్టు, పూలచీర, పూలపానుపు - అన్నిటికి సరిపోయేటన్ని పూలు యిత్తాను సరేనా" అంటూ ఒళ్ళు విరుచుకి, ఒక్కడుగు ముందుకేసాడు. బుగ్గమీద చిటిక వేయబోయేడు చినకాపు చనువుకొద్ది. చనువు రంకెవేస్తే - సిగ్గు తుర్రుమంది.

వయసొచ్చిన సీతకి అప్పటికే సిగ్గుతో బుగ్గలెర్రబడ్డాయి. చేతికందకుండా పరుగెత్తింది. చినకాపు నవ్వుకుని, కోరికల్ని గుటకలుమింగి మొగ్గని బుట్టల కెత్తించడంలో మునిగిపోయాడు.

☆ ☆ ☆

అనుకున్న ప్రకారం పెళ్ళి రేపనగానూ మొగ్గకోతకొచ్చింది సీత. అందరితోపాటు మొగ్గకోస్తోంది. మనసునిండా తీయని ఆలోచనలు ఉక్కిరిబిక్కిరి కావడంతో చేయి ముందుకు జరగడంలేదు.

అంతలో షెడ్ దగ్గరనుంచి "యీయాల కాత్త సిన్న మొగ్గలుకూడా వదలకుండా కోసెయ్యండే" అని అరిచాడు చినకాపు.

'నాకు మొగ్గలెట్టటం కోసవే సిన్న మొగ్గలుకూడా కోసెయ్యమంటున్నాడు చిన్నకాపు మంచోడు' అనుకుంది సీత. ఓసారి నడుం ఎత్తకుండానే ఓరగా చూసింది అతన్ని, అదే సమయానికి అతనూ చూసాడు సీతని. కళ్ళు కలసి నవ్వుకున్నాయి. యిద్దరూ చెరోరకంగాను అర్థంచేసుకున్నారు ఆ నవ్వుని.

మొగ్గకోత పూర్తయిన తరువాత అందరూ మొగ్గంతా చాపమీద దిమ్మరపోసారు. ఇంక చినకాపు వాళ్ళందరికి దోసెడు దోసెడు మొగ్గపెట్టడమే తరవాయి.

"ఇయ్యాల మీకెవరికి మొగ్గలెట్టను. మీ అందరికి డబ్బులిత్తాలెండి రేపు" అన్నాడు చినకాపు.

"నాకోసమే యీళ్ళందరికి మొగ్గలెట్టకుండా డబ్బులిత్తానంటున్నాడు ఓ బుట్టే యిత్తాడేమోనాకు" అనుకుంది సీత.

"మరినాకు పువ్వులు కావాలి." నేలని బొటనవేలుతో రాస్తూ అడిగింది సీత.

"యిరిసినకాడికి కోసుకో."

"అబ్బ మరిసిపోయి అన్నానులే. అదే మొగ్గకావాలి."

"దోసెడు వాళ్ళో పోసుకుని అప్పుడే పరగడపా?"

"ఇప్పుడు కాదు ఎల్లుండి సందాలకి."

"అయాల కోతకొత్తావుగ పెడతాలే."

"పెడతం అంటే మామూలు దోసెడుకాదు. నాలుగు దోసెల్లుదాకా పెట్టాలి. కావాలంటే డబ్బులిచ్చేత్తానులే. కాదంటె నేనీ పూరువదిలేసి ఎల్లిలోగా నాలుగు రోజులు వట్టినే కోసిపోతాను."

"అదిసరేలే అంత మొగ్గ ఎందుకే."

"పూలజడేసుకోవాలని..." జడని వేలికి మెలిపెడుతూ అంది సీత. మొగ్గ తొడిగిన సిగ్గు విరబూసినట్లు నవ్వేసింది.

"అదా సంగతి. వట్టి పూలజడేం కర్మే? నీకు కావాలంటే పూలజడ, పూలజాకెట్టు, పూలచీర, పూలపానుపు – అన్నిటికి సరిపోయేటన్ని పూలు యిత్తాను సరేనా" అంటూ ఒళ్ళు విరుచుకి, ఒక్కడుగు ముందుకేసాడు. బుగ్గమీద చిటిక వేయబోయేడు చినకాపు చనువుకొద్దీ. చనువు రంకెవేస్తే – సిగ్గు తుర్రుమంది.

వయసొచ్చిన సీతకి అప్పటికే సిగ్గుతో బుగ్గలెర్రబడ్డాయి. చేతికందకుండా పరుగెత్తింది. చినకాపు నవ్వుకుని, కోరికల్ని గుటకలుమింగి మొగ్గని బుట్టల కెత్తించడంలో మునిగిపోయాడు.

☆ ☆ ☆

అనుకున్న ప్రకారం పెళ్ళి రేపనగానూ మొగ్గకోతకొచ్చింది సీత. అందరితోపాటు మొగ్గకోస్తోంది. మనసునిండా తీయని ఆలోచనలు ఉక్కిరిబిక్కిరి కావడంతో చేయి ముందుకు జరగడంలేదు.

అంతలో షెడ్ దగ్గరనుంచి "యీయాల కాత్త సిన్న మొగ్గలుకూడా వదలకుండా కోసెయ్యండే" అని అరిచాడు చినకాపు.

'నాకు మొగ్గలెట్టటం కోసవే సిన్న మొగ్గలుకూడా కోసెయ్యమంటున్నాడు చిన్నకాపు మంచోడు' అనుకుంది సీత. ఓసారి నడుం ఎత్తకుండానే ఓరగా చూసింది అతన్ని, అదే సమయానికి అతనూ చూసాడు సీతని. కళ్ళు కలసి నవ్వుకున్నాయి. యిద్దరూ చెరోరకంగాను అర్థంచేసుకున్నారు ఆ నవ్వుని.

మొగ్గకోత పూర్తయిన తరువాత అందరూ మొగ్గంతా చాపమీద దిమ్మరపోసారు. ఇంక చినకాపు వాళ్ళందరికి దోసెడు దోసెడు మొగ్గపెట్టడమే తరవాయి.

"ఇయ్యాల మీకెవరికి మొగ్గలెట్టను. మీ అందరికి డబ్బులిత్తాలెండి రేపు" అన్నాడు చినకాపు.

"నాకోసమే యీళ్ళందరికి మొగ్గలెట్టకుండా డబ్బులిత్తానంటున్నాడు ఓ బుట్టే యిత్తాడేమోనాకు" అనుకుంది సీత.

ఇంతలో రోజా మొగ్గ బుట్టలకెత్తె నౌకర్లు కాకుండా ప్రెసిడెంటుగారి నౌకర్లు వచ్చారు.

"వచ్చారా! యీయార్టిమొత్తం మొగ్గది. అట్టుకెళ్ళండి" అన్నాడు చినకాపు.

ప్రెసిడెంటుగారి నౌకర్లు మొత్తం మొగ్గని బుట్టలో కెత్తుతున్నారు.

సీత నోరుమెదపకుండా చూస్తూ బొమ్మల్లె నుంచుంది. మొగ్గలిస్తానని దగాచేసినందుకు చినకాపుని చూస్తే వళ్ళుమండిపోతోంది సీతకి.

"ఎన్నాళ్ళబట్టో పువ్వుల జడకోసం సరదా పడ్డాను. అడిగినదానికంటే ఎక్కువ మొగ్గ యిత్తావని మాటిచ్చావు. చివరకిలా మాట తప్పుతావా? నువ్వు రెండు నాలికల మనిషివి" అని ముఖాన కొట్టినట్టు అనాలనుకుంది సీత.

వచ్చినవాళ్ళు పూల బుట్టలట్టుకుని వెళ్ళిపోయారు.

అంతలోనే చినకాపు సీతని చూసి "అయ్యో? నీ సంగతే మరచిపోయానే. అతల ప్రెసిడెంటుగోరమ్మాయి పెళ్ళని కబురొచ్చింది వున్న మొగ్గంతా పంపమన్నారు పూలకారు కడతారట. పూలమండపం కడతారట. మరికాదంటె బాగోదు సూడు. ఈ పాలెప్పుడేనా పట్టుకెడుదువుగానిలే" అని వెళ్ళిపోయాడు చినకాపు.

'మాలాంటోళ్ళ కిచ్చిన మాట తప్పినా పరవాలేదులే పెద్దోళ్ళకిచ్చిన మాట తప్పకు, మాదేవుంది? మా కోరికలదేవుంది? సిన్నోళ్ళం' అనుకుని సీత దిగాలుపడి, అడుగులో అడుగేసుకుంటూ యిల్లు చేరింది వట్టి చేతులతో.

పెళ్ళి జరిగిపోయింది, ఇవతల వీధిలో సీతపెళ్ళి, అవతల వీధిలో ప్రెసిడెంటు గారమ్మాయి పెళ్ళి ఒకే ముహూర్తానికి జరిగిపోయాయి. ఆరోజున ఊళ్ళోని పువ్వులన్నీ ప్రెసిడెంటు గారింటి కెళ్ళాయి.

సీత సాదాజడ వేసుకుంది. సాదాపల్లకీలో పెళ్లికొడుకుతో కలిసి ఎక్కింది. యిరుగుపొరుగు పిల్లలు సరదాపడి, సీతముందు కొందరు పెళ్ళికొడుకుముందు కొందరు కూర్చున్నారు. పల్లకీముందు ఊళ్ళోని భజంత్రీలు, పిల్లసన్నాయి, డప్పుల మేళం వున్నాయి. రెండు పెట్రోమాక్స్ లైట్లు–పల్లకి దగ్గరొకటి డప్పులమేళం దగ్గరొకటి పట్టుకుని వాళ్ళవాళ్ళే నిలబడ్డారు.

పెళ్ళి జరుగుతున్నా మనసులోని తీరనికోరిక, జరిగిన అవమానం సీత మనసుని కుమ్మరిపురుగులా దొలుస్తూనే వున్నాయి.

వాళ్ళ వీధంతా వూరేగి పెద్ద వీధిలోకి ఊరేగింపు మళ్ళబోతోంది. 'అంగడి యీతసెట్టు కాలుత్తున్నారు' అని అరిచారెవరో.

ఆ వీధిలోని జనం అంతా–అంతరాత్రివేళా బయటకు వచ్చి కాలుస్తున్న బాణాసంచాని చూస్తూ నిలబడ్డారు. వీధిలో కర్రాటలకి కట్టేసున్న దూడలు బెదురుతూవుంటే, రైతులు దూడలదగ్గర నిలబడి వాటిని దువ్వుతూ బాణాసంచా కాల్పుని చూస్తున్నారు.

పల్లకీ ఎత్తుకున్న ఓ చాకలి 'పెసిడెంటుగోరూరేగింపనుకుంటానురా సానా పొడుగున్నాదిరా ఇప్పుడప్పుడే తెవల్దు' అన్నాడు వెనకవాడితో.

వెనకవాడు పల్లకీ బొంగుకి బోటుకర్రని బోటుపెట్టి చెవిలో చుట్ట తీసి తాపీగా ముట్టించాడు.

బాణాసంచా ముందుకు కదిలింది. తరువాత డప్పులమేళం - ఢంకా నౌబత్ ఖానా - సామర్లకోట బ్యాండ్ మేళం - సాయిబు డోలుసన్నాయి - దాని తరువాత మురమండ బోగం మేళం.

మేళంముందు చినకాపు అగుపించాడు సీతకి.

'కలోళ్ళ పెళ్ళిలో కలోడు. నా పెళ్ళికెందుకొత్తాడులే' అనుకుంది సీత.

తరువాత పూలకారు అగుపించింది. ఊరేగింపు పొడవునా అటోపది, యిటో పది గాస్‌లైట్లు నెత్తుకుని తూర్పుజనం. ఆ వెలుగులో పూలతో నిండిన పూలకారులో ప్రెసిడెంటుగారమ్మాయి, సూటువేసుకుని బొమ్మలా కూర్చున్న పెళ్ళికొడుకు అగుపించారు సీతకి.

'కారులోవాళ్ళెక్కడా అగుపించకుండా పూలతోరణాలుతో కప్పేసారు కారుని' అనుకుంది సీత.

'ప్రెసిడెంటు గారమ్మాయి ఎక్కినకారు కాబట్టె, పాత యినపముక్కే అయినా పూలతో నిండిపోయింది. నేను మనిషినే అయినా నేనా కారు పాళం చేయలేదు. నేను పువ్వుల్లో పుట్టాను. పువ్వుల మధ్య పెరిగాను, తిరిగాను. రోజా పువ్వులు కోసాను. అందుకే పూలకికూడ నే వెగటైపోయాను. పూలకి నోచుకోలేదు. పూలజడ కోరిక తీరనేలేదు. లేనోల్లయింట్లో పుట్టిన మనిషికంటె వున్నోల్లెక్కినకారే నయం. యిదెన్నాళ్ళో?' అనుకుంది సీత.

ప్రెసిడెంటుగారమ్మాయి వూరేగింపు వెళ్ళిపోయింది. వీధంతా చీకటయిపోయింది. అంతా మసగ మసగ్గా అగుపించింది సీతకి - కొంతసేపు, తరువాత తన వూరేగింపు వెలుగులోనే అంతనీ స్పష్టంగా చూడగలిగింది.

★ ★ ★